

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „IUNITEX”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „IUNITEX” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „A.B.C. GURMANDIS” cu privire la instituirea servituții,

împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2rac-221/23
NR. PIGD 2-18162955-01-2rac-11082023)*

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023.
Invocarea declarativă a prevederilor art. 432 alin.(1), (2) lit.a),b),c), alin.(4) din Codul de procedură civilă nu constituie temei de admitere a recursului.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. N. Mămăligă,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Bostan, Gr. Dașchevici, N. Budăi,

26 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de
Societatea cu Răspundere Limitată „IUNITEX”,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 22 mai 2018, S.R.L. „IUNITEX” a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „A.B.C. GURMANDIS”, solicitând instituirea servituții asupra spațiului de la parterul S.R.L. „A.B.C. GURMANDIS”, și anume spațiu de la intrarea/ieșirea în/din Centrul Comercial, din tambur, partea din stânga și din fața tamburului, spațiului din partea stângă și fața ascensorului, spațiul de sub scara care duce la nivelele 2-4 ale Centrului Comercial, obligarea pârâtului de a oferi acces liber din partea sa spre nivelele 2-4 și de a nu bloca ușile de la intrare-ieșire și tambur din partea stângă.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în baza contractului de investiții în construcție nr.1 din 03 iulie 2013, încheiat între S.R.L. „A.B.C. GURMANDIS”, în calitate de investitor și S.R.L. „IUNITEX” în calitate de beneficiar, i-a fost transferată suma de 1 000 000 de euro, pentru construcția Centrului Comercial amplasat pe bd. Mircea cel Bătrân, nr. 2, mun. Chișinău, cu condiția transmiterii în proprietate a spațiului comercial de la parter și subsol, ce constituie obiectul construcției cu cotă de participație, inclusiv ½ cotă-parte din terenul de pământ aferent construcției.

3. În luna iunie-iulie 2015, Centrul Comercial a fost dat în exploatare, conform procesului-verbal de recepție la finisarea lucrărilor și procesului-verbal de recepție finală nr. 484 din 28 iulie 2015. Potrivit acordului adițional la contractul de investiții din 20 mai 2015 și pct. 1.1.-1.2. din Actul de primire-predare nr.1-17/08 din 17 august 2015, imobilul de la parter și subsol înregistrat cu numerele cadastrale xxxxx și xxxxx, trece în proprietatea S.R.L. „A.B.C. GURMANDIS”, iar nivelele 2-4 ale Centrului Comercial, înregistrate cu numerele cadastrale xxxxx, xxxxx și xxxxx, rămân în proprietatea S.R.L. „IUNITEX”.

4. Totodată, a menționat că, după transmiterea în proprietatea investitorului a cotei sale, ultimul a neglijat prevederile contractului de investiții și înțelegerile verbale, creând impedimente în accesul liber spre proprietatea beneficiarului S.R.L. „IUNITEX”, limitându-i desfășurarea normală a activității după destinație a imobilului. Trecerea respectivă nu reprezintă un bun imobil izolat, fiind unica intrare/ieșire în/din Centrul Comercial.

5. De asemenea, după transmiterea în proprietatea S.R.L. „A.B.C. GURMANDIS” a cotei sale, spațiul de la parter și subsol, accesul liber spre spațiul comercial de la nivelele 2-4 este limitat, iar ușile de la intrare în Centrul Comercial, inclusiv de la tambur, sunt permanent închise. Până la darea în exploatare și transmiterea în proprietate, s-a convenit în mod verbal că spațiul de sub scara ce duce la nivelele de sus va fi folosit de S.R.L. „IUNITEX”, însă pârâtul a ocupat acest spațiu și l-a oferit în arendă unui agent economic, clienții cărui limitează trecerea spre etajele superioare. S.R.L. „IUNITEX” nu dispune de o trecere alternativă spre nivelele 2-4 și nici nu există posibilitatea efectuării un alt acces spre proprietatea sa.

6. Reclamantul a considerat că, proprietatea sa este dominantă, adică principală, deoarece în calitate de proprietar al spațiului comercial, nivelele 2-4 ale construcției întregi, are nevoie de acces prin spațiul de la parter al S.R.L. „A.B.C. GURMANDIS”, întrucât fără acces, nu poate folosi spațiul său după destinație și necesități. Proprietatea S.R.L. „A.B.C. GURMANDIS” este aservită, deoarece proprietarul acestui spațiu are obligația de a permite folosirea spațiului de către proprietarul proprietății dominante sau de a se abține de la anumite acțiuni care ar crea obstacole proprietarului spațiului comercial dominant.

7. S.R.L. „A.B.C. GURMANDIS” din start a cunoscut că în Centrul Comercial vor fi amplasați doi coproprietari, iar intrarea/ieșirea este unica.

8. În anul 2016, părțile au încercat încheierea unui contract de servitute, fapt solicitat în mod repetat de către B.C. „EXIMBANK” S.A. creditorului S.R.L. „IUNITEX”, însă cerințele nu au fost acceptate de către pârât și nu au ajuns la un consens în vederea constituirii servituții.

9. Reclamantul a precizat că, impedimentele enunțate continuă să existe, ulterior situația s-ar putea agrava și în scopul evitării apariției unor probleme mai majore, a înaintat cererea dată. Astfel, a solicitat instituirea servituții asupra bunului imobil deținut cu drept de proprietate de către pârât și obligarea proprietarului aservit de a nu crea dificultăți proprietarului dominant. Proprietarul spațiului comercial de la parter urmează a fi obligat de a nu împiedica proprietarii de la nivele 2-4 la folosirea dreptului de a trece prin spațiul de la parter, iar proprietarul spațiului comercial de la nivelele 2-4 va respecta interesele proprietarului de la parter, creând cât mai puține piedici și incomodități acestuia. Servitutea este necesară pentru folosință nelimitată, ținând cont că proprietarul nivelelor 2-4 nu are o altă trecere de alternativă și nu există posibilitatea de a efectua un alt acces. Schimbarea proprietarilor spațiilor sau împărțirea acestora nu va atinge dreptul de servitute constituit. Varianta solicitată de instituire a servituții asupra unei părți din imobilul pârâtului nu a fost executată benevol în termen de 3 ani, ceea ce ar servi drept temei determinant la soluționarea litigiului între proprietarii unui imobil integru, dar cu spații comerciale separate, însă cu utilizarea comună a intrării/ieșirii în/din Centrul Comercial și a unor rețele

ingineresti instalate. Instituirea servituții este necesară asupra unei părți din bunul imobil înregistrat cu drept de proprietate, cu numărul cadastral xxxxx.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. „IUNITEX” împotriva S.R.L. „A.B.C. GURMANDIS” cu privire la instituirea servituții.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 18 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.3), S.R.L. „IUNITEX” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de S.R.L. „IUNITEX” și s-a menținut hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

13. La 21 septembrie 2022, S.R.L. „IUNITEX” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE RECURS

14. Prin decizia din 15 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de reprezentantul S.R.L. „IUNITEX”, Iulia Deleu, și s-a casat decizia din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin decizia din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de S.R.L. „IUNITEX” și s-a menținut fără modificări hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

16. Prin încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire înaintată de S.R.L. „BRAVO-PROFIL” împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

17. Pentru a decide astfel, instanța de apel în decizia din 25 mai 2023 a reținut că prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate le-a dat o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată,

adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

18. În drept, apelantul S.R.L. „IUNITEX” și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 428, 434 din Codul civil (în redacția legii în vigoare până la 01 martie 2019). Instanța de apel cu trimitere la prevederile art. 428, art.429 alin.(1),(2), (3), (4), (5), (6), art. 431 alin. (1), art. 434 alin. (1), art. 300 alin. (2), art. 639, art. 642 din Codul civil, a remarcat că, instanța de fond în mod temeinic a conchis că la caz nu sunt întrunite condițiile de instituire a servituții. Din analiza conținutului primului alineat rezultă că servitutea, întâi de toate, se aplică asupra relațiilor privind bunurile imobile, în special terenurile, iar în al doilea, instituind “sarcina care grevează” un imobil (terenul aservit) pentru uzul sau utilitatea imobilului unui alt proprietar (terenul dominant), face aparentă iluzia precum că se instituie un raport juridic între două terenuri (cel dominant și ce aservit) sau între terenul aservit și proprietarul terenului dominant. Doctrina însă a depășit demult această aparență (iluzie), afirmând cu certitudine că raporturile juridice nu pot apărea între lucruri (obiecte), sau între acestea și subiecții de drept. Prin urmare, conținutul alin (1) trebuie înțeles că “sarcina care grevează,” ea grevează nu terenul aservit propriu zis, ci dreptul subiectiv de proprietate asupra acestui teren, având scopul de a crea condiții cât mai eficiente pentru proprietarul terenului dominant în procesul de exercitare a dreptului subiectiv de proprietate ce îi aparține asupra acestui teren. Deci, servitutea instituie raporturile juridice dintre proprietarul terenului aservit și între proprietarul terenului dominant. Această situație se confirmă și prin conținutul alineatului (2) al acestui articol care prevede că “obligația de a face ceva ...” poate fi impusă proprietarului terenului aservit, această obligație fiind accesorie servituții putând fi stipulată doar în favoarea sau pentru exploatarea imobilului, rezultatele acestei exploatare aparținându-i în ultima instanță proprietarului lotului dominant. Același situație se confirmă și prin prevederile alin. (2) și (3) ale art. 429 din cod. Utilitatea dreptului de servitute rezultă din destinația economică a fondului dominant sau constă într-o sporire a confortului acestuia.

19. Mai mult, pe parcursul examinării cauzei, reprezentantul intimatului S.R.L. „A.B.C. GURMANDIS” a confirmat și nu neagă că spațiile de la intrarea/ieșirea în/din Centrul comercial din tambur, partea din stângă și din fața ascensorului, spațiul de sub scara care duce spre nivelele 2-4 ale Centrului Comercial, asupra cărora S.R.L. „IUNITEX” solicită instituirea servituții reprezintă spații comune din întregul imobil pe care părțile litigante urmează să le utilizeze în comun, iar asupra acestor spații se aplică regimul juridic de proprietate comună.

20. Potrivit art. 355 alin. (1) din Codul civil (în redacția legii până la 01 martie 2019), dacă într-o clădire există spații cu destinație de locuință sau cu o altă destinație având proprietari diferiți, fiecare dintre aceștia deține drept de proprietate comună pe cote-părți, forțată și perpetuă, asupra părților din

clădire, care, fiind destinate folosinței spațiilor, nu pot fi folosite decât în comun.

21. Prin urmare, la caz avînd în vedere prevederile menționate supra, instanța de apel a constatat că, instrumentul juridic ales de S.R.L. „IUNITEX” în vederea soluționării dreptului de a folosi accesul spre proprietatea sa, este greșit, deoarece o dată ce S.R.L. „IUNITEX” consideră că este limitat în dreptul de acces la proprietatea sa, urmează să solicite înlăturarea obstacolelor în folosirea proprietății sale, or, în lipsa condițiilor stabilite de lege pentru instituirea servituții, acțiunea în sensul formulat nu poate fi admisă, avînd în vedere că servitutea reprezintă o sarcină impusă asupra unui fond (teren) pentru utilitatea unui alt fond învecinat, care aparține unui alt proprietar.

22. Instanța de apel a menționat că servitutea de trecere nu se confundă cu dreptul de trecere. În cazul dreptului de trecere folosința nu mai este justificată de confortul proprietarului fondului dominant, ci de imposibilitatea absolută a acestuia de ieșire la proprietatea sa.

23. De asemenea, instanța de apel a remarcat că S.R.L. „IUNITEX” nu a prezentat probe că proprietatea sa nu poate fi utilizată conform destinației sau că este lipsită de căi de acces, după cum indică în acțiunea depusă, or, în ședința de judecată S.R.L. „IUNITEX” a menționat că activitatea sa a fost stopată încă din 2018, accesul spre proprietatea sa fiind, însă S.R.L. „IUNITEX” indică că nu este suficient pentru a ridica și transporta marfă.

24. Instanța de apel a apreciat ca fiind irelevant Actul de constatare a faptelor și a stărilor de fapt nr. 129A-2/23 din 12 ianuarie 2023, în situația în care la caz nu sunt întrunite condițiile instituirii servituții.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

25. La 11 august 2023, S.R.L. „IUNITEX” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel prin care s-a respins apelul și s-a menținut hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

26. În motivarea recursului, recurentul a invocat că, prima instanță a ignorat circumstanțele reale de fapt și de drept. Din considerentul ignorării de circumstanțelor faptice în speță, în opinia sa, o astfel de atitudine denotă o examinare superficială a cauzei, iar prin faptul că, a respins solicitarea de anexare a probelor la materialele cauzei, judecătorul a încălcat principiul contradictorialității, reglementat și garantat de legislația procesual civilă, acceptând în aceeași ședință de judecată, declarațiile avocatului pârâtului și probele prezentate de acesta, a procesului-verbal (nu a actului de constatare, care urma să fie înregistrat la Ministerul Justiției), întocmit de executorul judecătoresc Iacob Miron la 19 aprilie 2019, care nu corespunde realității, după cum a menționat. Prima instanță, după aplicarea eronată a normelor de

drept cu privire la proprietate, totodată, se contrazice pe sine însăși, referindu-se și la alte norme de drept, art. 545 alin.(1), art. 546 alin.(1)-(2) din Codul civil nou, deși, urma să aplice art. 346-347 din Codul civil, în redacția în vigoare până la 01 martie 2019.

27. Recurentul a opinat că, în pofida circumstanțelor de fapt și de drept, instanța de apel superficial a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, nefiind luate în considerare argumentele din cererea de chemare în judecată, din cererea de apel, iar, în consecință, a ajuns la o soluție greșită, adoptând la 21 iunie 2022 o decizie neîntemeiată și ilegală, care a fost contestată cu recurs și drept urmare a fost casată prin decizia din 15 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție, cauza fiind remisă spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău. La 25 mai 2023, în pofida argumentelor aduse de instanța de recurs cu privire la constatarea încălcărilor admise de instanțele inferioare, instanța de apel, rejudecând cererea de apel, a admis aceleași încălcări, chiar ignorând argumentele instanței de recurs. La adoptarea deciziei, instanța de apel a admis încălcări care au dus la soluționarea greșită a cauzei, aprecierea probelor a fost arbitrară, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în special, dreptul la un proces echitabil. Motivele invocate în cererea de apel, axate pe circumstanțe de fapt și de drept, constituiau temeuri prevăzute de art. 386 din Codul de procedură civilă, pentru admiterea acesteia și casarea hotărârii instanței de fond și admiterea acțiunii, însă decizia este în contradicție cu circumstanțele reale a cauzei. Instanța de fond și-a axat hotărârea nu pe circumstanțele reale și pe probele pertinente prezentate, inclusiv pe normele de drept aplicabile speței, respingând neîntemeiat acțiunea reclamantului, susținută neîntemeiat de instanța de apel. La fel, a pretins faptul încălcării vădite de către instanțele inferioare a principiilor contradictorialității, egalității părților în dreptul procedural, disponibilității, prevăzute de art. 26 alin.(1), (2), (3), (4), art. 27 alin.(1) din Codul de procedură civilă. În pofida prevederilor citate, instanța de apel întrerupea reprezentantul în procesul expunerii poziției pe marginea circumstanțelor importante, făcând imposibilă argumentarea motivelor invocate în apel, oferindu-i avocatului intimatului posibilitatea să-și expună liber poziția sa aberantă, prin ce a dat dovadă de lipsă de imparțialitate și obiectivitate în desfășurarea procesului, deși, în decizia contestată menționează „audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele cauzei...”.

28. Recurentul a apreciat drept formală referirea instanței de apel la prevederile art. 118 alin. (1), (3), art.130 alin.(1), art. 240 alin. (1), art.373 alin.(1),(2),(3),(5) din Codul de procedură civilă. În apel a menționat că instanța de fond eronat a constatat circumstanțele de fapt și de drept, importante pentru soluționare corectă a cauzei, despre aprecierea greșită a probelor prezentate, iar altele, neîntemeiat fiind restituite. Prin cererea de anexare a probelor restituite, acestea au fost admise pentru anexare la dosar, însă instanța de apel nu s-a expus asupra acestora. Instanța de apel ca și prima

instanță, nu a elucidat și constatat circumstanțele cauzei, interpretând eronat și normele de drept aplicabile speței, din care motive a ajuns la concluzii absolut greșite. Formal instanța de apel a făcut referire și la prevederile art. 6 din CEDO, precum și la prevederile art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, art. 8 alin. (1), (2) lit. a), h), art. 9 alin. (1), art. 10 alin. (1), art. 11 lit. a), l) din Codul civil (în vigoare la data producerii faptului juridic).

29. Instanțele inferioare au emis hotărâri judecătorești ilegale, axate pe interese personale, care nu se încadrează în prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă. Doar referirea formală la normele de drept, fără a pătrunde în esența circumstanțelor și argumentelor, axate pe probe concludente și pertinente, nu justifică legalitatea actului judecătoresc. Instanța de apel la rejudecarea cauzei nu a luat în considerare argumentele instanței de recurs în decizia din 15 martie 2023. Soluțiile adoptate de instanțele inferioare sunt neîntemeiate. Astfel, a pretins la o examinare obiectivă a cererii de recurs și respectarea principiilor independenței, imparțialității și inamovibilității, prevăzute de dispoziția art. 116 din Constituția RM, în scopul evitării afectării drepturilor prevăzute de dispozițiile Constituției RM și de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Liberațiilor Fundamentale, în special, dreptul la un proces echitabil, stipulat în art. 6 din Convenție.

30. La 22 noiembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului și avizul de recepție din 01 decembrie 2023 (Vol. IV, f.d.59-60).

31. Prin referința depusă la 30 decembrie 2023, prin intermediul poștei terestre (Vol. IV, f.d.82), S.R.L. „A.B.C. GURMANDIS”, reprezentată de avocatul Carolina Chebeș, a solicitat declararea recursului inadmisibil, iar în caz de declarare a acestuia admisibil, de a respinge recursul cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

32. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția

temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

33. Recursul declarat de S.R.L. „IUNITEX” a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

34. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

35. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

36. Art. 432 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

37. Art. 433 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4)”

MOTIVAREA INSTANȚEI

38. Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat public

la 25 mai 2023. Materialele cauzei atestă expedierea copiei integrale a deciziei instanței de apel către participanții la proces, la 12 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.III, f.d.194). Astfel, recursul depus la 11 august 2023 este declarat în termenul stabilit de lege.

39. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

40. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

42. Din analiza recursului declarat rezultă că, S.R.L. „IUNITEX” în motivarea recursului a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), b) și c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, citate supra.

43. Astfel cu referire la temeiurile de drept invocate de recurent în sensul menționat supra, și anume neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată, aplicarea legii care nu trebuia să fie aplicată și interpretarea eronată a legii, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

44. Argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

45. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

46. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

47. De asemenea, din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

48. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

49. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

50. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de S.R.L. „IUNITEX”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

51. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „IUNITEX” împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă